

Paks Város Önkormányzata Képviselő-testülete
2026. szeptember 29-i rendkívüli ülésének
5... napirendi pontja

Tárgy: Emléktáblák elhelyezése az 1956-os forradalom és szabadságharc paksi áldozatainak emlékére

Előadó: Heringes Anita polgármester

Az előterjesztést készítette: Dr. Hanol János csoportvezető

Az előterjesztés megtárgyalása nyilvános/zárt ülésen történhet.

A döntés minősített/egyszerű többséget igényel.

Tisztelt Képviselő-testület!

2026-ban emlékezünk meg az 1956-os forradalom és szabadságharc 70. évfordulójáról. Az évforduló kapcsán az önkormányzathoz állampolgári kezdeményezés érkezett annak érdekében, hogy a város méltó módon állítson emléket Czuczor Antalnak (1936–1956) és Kolonics Jánosnak (1935–1959), az 1956-os forradalom és szabadságharc két paksi áldozatának.

A kezdeményezés célja, hogy Paks városa olyan emléktáblával őrizze meg a két fiatalember emlékét, amely egyúttal az 1956-os forradalom és szabadságharc paksi vonatkozásainak, valamint a forradalom és az azt követő megtorlás helyi áldozatainak emlékeztetét is erősíti.

Indokolás

Az 1956-os forradalom és szabadságharc a magyar történelem egyik meghatározó eseménye. A forradalom eseményei Pakson is jelentős változásokat hoztak: 1956 októberében a városban megalakult a Nemzeti Bizottság, melynek elnökhelyettese id. Gárdai György, valamint a helyi Nemzetőrség Tuba János vezetésével biztosította a közrend fenntartását. A paksi forradalmi események véráldozat nélkül zajlottak, ugyanakkor a budapesti harcoknak és az azt követő megtorlásnak két paksi fiatalember is áldozatául esett.

Czuczor Antal 1936-ban született Pakson. Az 1956-os forradalom napjaiban Budapesten tartózkodott, s csatlakozott az egyik fegyveres csoporthoz. A Corvin közben szerzett súlyos sebesülésébe 1956. október 31-én, a Péterffy Sándor utcai kórházban mindössze húszévesen belehalt.

Kolonics János 1935-ben született Pakson, később bányászként dolgozott. Az 1956-os forradalom kitörésének híre külföldön érte, azonban társaival együtt hazatért, hogy részt vegyen a forradalom eseményeiben. Budapesten csatlakozott a Széna téri fegyveres

ellenállókhöz, majd a forradalom leverését követően hazatért Paksra. A megtorlás később utolérte: szervezkedésben való részvétel és hűtlenség vádjával halálra ítélték, és 1959. május 6-án huszonnégy évesen kivégezték.

Czuczor Antal és Kolonics János sorsa két különböző, mégis egymáshoz szorosan kapcsolódó fejezetét jeleníti meg az 1956-os paksi emlékezetnek. Egyikük a forradalom napjaiban vesztette életét, másikat pedig a forradalom leverését követő megtorlás során végezték ki.

Emlékük megőrzése ezért nem csupán két paksi fiatalember személyes sorsának megörökítése, hanem annak kifejezése is, hogy a város közössége számontartja azokat a paksiakat, akik életüket áldozták a szabadságért, illetve akiknek életét az 1956-os forradalomban való részvételük miatt a megtorlás törte ketté.

Czuczor Antal és Kolonics János emléke Pakson nem ismeretlen: nevük az elmúlt évtizedek városi megemlékezéseiben is elhangzott, sírjaiknál több alkalommal tartottak megemlékezést. A városi ünnepeken az 1956-os paksi áldozatok között ma is rendszeresen megemlékeznek róluk.

Különös aktualitást ad az emléktábla elhelyezésének, hogy 2026-ban az 1956-os forradalom és szabadságharc 70. évfordulójára emlékezünk. A kerek évforduló megfelelő alkalmat teremt arra, hogy Paks városa a korábbi megemlékezések és kegyeleti események mellett maradandó módon is megörökítse a forradalom két paksi áldozatának emlékét.

Az emléktábla elhelyezésével Paks Város Önkormányzata a történelmi emlékezet ápolása mellett a fiatalabb nemzedékek számára is láthatóvá és megismerhetővé kívánja tenni a két paksi áldozat történetét.

Az emléktábla tervezett helye:

Paks, Városháza előtt tér, 1956-os emlékműtől balra található falrészén.

A hozzátartozók, családtagok hozzájáruló nyilatkozata rendelkezésre áll.

Az emléktábla pontosan kijelölt helyét, méretét, anyagát, megjelenését és a rajta szereplő felirat végleges szövegét a szükséges szakmai és műszaki egyeztetéseket követően indokolt meghatározni.

A két tábla javasolt szövegterve:

Az 1956-os forradalom és szabadságharc paksi áldozata,

CZUCZOR ANTAL (1936-1956)

emlékére,

aki a Corvin-közből kapott halálos sebesülést.

Állította Paks Város Önkormányzata a 70. évfordulón

Paks, 2026. október 23.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc paksi áldozata,

KOLONICS JÁNOS (1935-1959)

emlékére,

akit a Széna téri csoport tagjaként elítéltek és kivégeztek.

Állította Paks Város Önkormányzata a 70. évfordulón

Paks, 2026. október 23.

Jogszábai háttér

A 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 7. pontja alapján a települési önkormányzat feladata a kulturális értékek megőrzése és a helyi közösségi emlékezet ápolása.

Ugyanezen törvény 42. § 8. pontja szerint a képviselő-testület hatáskörébe tartozik köztéri szobor vagy más műalkotás állítása. Az emléktábla köztéri műalkotásnak minősül, ezért az állításáról a képviselő-testület dönt.

Tekintettel arra, hogy az emléktáblák a Városháza előtti közterületen kerülnek elhelyezésre, a tevékenység a településképi bejelentési hatósági eljárás alá tartozik.

Költségvonzat

Az emléktáblák elkészítésének, elhelyezésének és az ünnepélyes avatás költségeinek fedezete a 2026. évi költségvetésben az erre rendelkezésre álló városmarketing keret terhére biztosítható.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, és az alábbi határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Határozati javaslat

Paks Város Önkormányzata Képviselő-testületének

.../2026. (IX.29.) határozata

**Emléktáblák elhelyezése az 1956-os forradalom és szabadságharc
paksi áldozatainak emlékére**

Paks Város Önkormányzatának Képviselő-testülete – az 1956-os forradalom és szabadságharc 70. évfordulója alkalmából – emléktábla elhelyezéséről dönt Czuczor Antal (1936–1956) és Kolonics János (1935–1959), az 1956-os forradalom és szabadságharc két paksi áldozata emlékére.

A Képviselő-testület felkéri a polgármestert

- a) az emléktábla végleges helyének meghatározására és a szükséges szakmai és műszaki egyeztetések lefolytatására,
- b) az emléktábla tervének és feliratának szakmai előkészítésére,
- c) a szükséges településképi és egyéb hatósági eljárások lefolytatására,
- d) az emléktábla elkészítéséhez szükséges árajánlatok beszerzésére,
- e) az emléktábla elkészítésére és elhelyezésére, valamint az ünnepélyes avatás előkészítésére.

A Képviselő-testület az emléktábla elkészítésének és elhelyezésének költségét a 2026. évi költségvetés terhére biztosítja.

Felelős: Heringes Anita polgármester

Határidő: 2026. október 23.

Paks, 2026. szeptember 28.

Heringes Anita
polgármester

Az előterjesztés a törvényességi követelményeknek megfelel/nem felel meg.

Meg nem felelés indoka: -

Az előterjesztés törvényességi véleményezését végezte:

Paks, 2026. szeptember 28.

Losoncziné dr. Baranyai Eszter
jegyző